

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	NON CUBRIR
MATERIA	ESTÉTICA E HISTORIA DA ARTE
DISCIPLINA	ESTÉTICA TEATRAL
TITULACIÓN	Arte Dramática
ESPECIALIDADE	ESCENOGRAFIA
ITINERARIO	
CURSO	2º. SEGUNDO CADRIMESTRE
CRÉDITOS ECTS	5
CARÁCTER	OBRIGATORIA
DEPARTAMENTO	TEORÍA E HISTORIA DAS ARTES ESCÉNICAS
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	DAMIÁN A. VILLALÁIN
DOCENTES	Nome e apelidos: Damián A. Villaláin Contacto: villalain@edu.xunta.gal
DESCRICIÓN	Teoría xeral da arte. Coñecemento contextual e evolución histórica dos principais conceptos estéticos. Análise das relacións entre artes visuais, artes escénicas e ideas estéticas. Teatroloxía e estética teatral.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Son convenientes coñecementos previos de Historia da Arte e de Teoría dos Espectáculos
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego ☒ Castelán ☐ Inglés ☐
2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora
T2	Recoller información significativa, analizala, sintetizala e xestionala adecuadamente.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T4	Utilizar eficientemente as tecnoloxías da información e da comunicación.
T7	Utilizar as habilidades comunicativas e a crítica construtiva no traballo en equipo.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.
T10	Liderar e xestionar grupos de traballo.
T11	Desenvolver na práctica profesional unha ética profesional baseada na apreciación e sensibilidade estética, medioambiental e cara á diversidade.
T12	Adaptarse, en condicións de competitividade, aos cambios culturais, sociais e artísticos e aos avances que se producen no ámbito profesional e seleccionar as canles adecuadas de formación continuada.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
T14	Dominar a metodoloxía de investigación na xeración de proxectos, ideas e solucións viables.
T15	Traballar de forma autónoma e valorar a importancia da iniciativa e o espírito emprendedor no exercicio profesional.
T16	Usar os medios e recursos ao seu alcance coa responsabilidade cara o patrimonio cultural e medioambiental.
T17	Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social verbo da importancia do patrimonio cultural, da súa incidencia nos diferentes ámbitos e na súa capacidade de xerar valores significativos.
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	

X1	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, as emocións, as actitudes e as condutas, mostrando independencia na recollida, análise e síntese da información, no desenvolvemento de ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para a propia motivación e a organización nos procesos creativos.
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia disciplina, procurando ámbitos axeitados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.
X8	Vincular a propia actividade teatral e escénica a outras disciplinas do pensamento científico e humanístico, ás artes en xeral e ao resto de disciplinas teatrais en particular, enriquecendo o exercicio da súa profesión cunha dimensión multidisciplinar.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE	
EE1	Concibir as ideas e propostas que fundamentan a creación do deseño, explorando a dinámica do espazo, do corpo e da luz, valorando as súas propiedades representativas e a súa calidade estética.
EE5	Estudar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire ás metodoloxías de traballo como á renovación estética.
EE6	Estudar o feito escénico a partir de diferentes métodos e coñecer aspectos básicos na investigación escénica.
3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	
COMPETENCIAS VINCULADAS	
1. Comprensión das nocións estéticas básicas a partir da súa evolución histórica. Atención especial á problemática de conceptos como <i>mimese, arte, beleza, estética, imaxinación, creación, orixinalidade, vangarda</i>	T1, T2,T3, T4, T8, T11, T12, T17 X1, X3, X 5, X6, X8 EE1, EE5, EE6
2. Coñecemento das grandes correntes de pensamento na historia da estética	T1, T2,T3, T4, T8, T11, T12, T17 X1, X3, X 5, X6, X8 EE1, EE5, EE6
3. Adquirir os coñecementos e formar os criterios necesarios para valorar as relacións e influencias mutuas entre o devir das ideas estéticas, as prácticas escénicas, as expresións artísticas e as mentalidades e sensibilidades de cada época histórica	T1, T2,T3, T4, T8, T11, T12, T17 X1, X3, X 5, X6, X8 EE1, EE5, EE6
4. Incentivar as capacidades do alumnado para establecer asociacións fluídas e fundamentadas entre historia cultural, ideas estéticas, arte e teatro.	T1, T2,T3, T4, T8, T11, T12, T17 X1, X3, X 5, X6, X8 EE1, EE5, EE6
5. Acadar un manexo rigoroso do vocabulario propio da materia, así como dos recursos teóricos básicos.	T1, T2,T3, T4, T8, T11, T12, T17 X1, X3, X 5, X6, X8 EE1, EE5, EE6

6. Aprender a ler e analizar textos sobre estética. Adquisición de destrezas básicas na redacción de textos.	T1, T2,T3, T4, T8, T11, T12, T17 X1, X3, X 5, X6, X8 EE1, EE5, EE6
7. Proxectar a materia e as súas achegas no ámbito da creación artística.	T1, T2,T3, T4, T8, T11, T12, T17 X1, X3, X 5, X6, X8 EE1, EE5, EE6

4. CONTIDOS		
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Introducción	1.1. A estética. Orixe, historia e evolución do termo 1.2. Estética, teoría da arte, historia da arte e crítica de arte. 1.3. A experiencia estética. O xuízo estético 1.4. Achegamento a algúns problemas da estética contemporánea	4
2. Arte	2.1. O concepto de arte. A súa evolución histórica 2.2. Os sistemas das artes a través da historia 2.3. Principais teorías da arte. Arte e beleza.	4
3. As ideas estéticas na Antigüidade	3.1. A Grecia antiga. Interpretacións desde a modernidade 3.2. <i>Tecnai e musiké</i> . A arte como proporción e número. A "Gran Teoría" 3.3. O concepto de mímese en Platón e Aristóteles. A Poética. Texto e espectáculo na traxedia 3.4. A inflexión neoplatónica: Plotino 3.5. Roma. Horacio. <i>Ars e ingenium</i> . Decoro e virtude. Epicureismo e estoicismo	7
4. . Estética e cristianismo	4.1 O cristianismo. O debate sobre as imaxes.A condena do teatro 4.2 A cristianización da tradición platónica. Agostiño de Hipona. Dionisio Areopaguita. 4.4. A estética da luz en Bizancio e na arte gótica. 4.5. A reinvención medieval do teatro. Teatro medieval e teatro moderno	4
5. A renovación renacentista e a evolución barroca	5.1. O Renacemento. Significación e debate historiográfico. 5.2 As fontes filosóficas da nova estética. 5.3. Do artesán ao artista. Primeiros pasos cara á autonomía da arte 5.4. A perspectiva 5.5. A terceira invención do teatro. Teatro de corte e <i>commedia dell'arte</i> 5.6. O Concilio de Trento e as artes. O neoristolismo 5.7. A diversificación estética barroca 5.8. O teatro á italiana. O espectáculo barroco	6

6. A Ilustración	6.1 As orixes da estética moderna. Os empiristas británicos. Razón e sensación. Os debates sobre o gusto. 6.2. Baumgarten e o nacemento da Estética como campo de saber autónomo 6.3. Novas categorías estéticas. O sublime e o pintoresco. A imaxinación. 6.4. Winckelmann. Grecia e a Historia da Arte 6.5. Os Salóns. Diderot e a crítica de arte 6.6. Entre Ilustración e Romanticismo: Herder, Goethe, Schiller 6.7. Kant e a <i>Crítica do xuízo</i> 6.8. O teatro ilustrado e o realismo sentimentalista	10
7. A revolución estética do Romanticismo. A época da burguesía	7.1. A Revolución Francesa e as súas consecuencias. 7.2 Panorama do Romanticismo. Innovacións e desenvolvementos da estética romántica.	10

	<p>7.3. Shakespeare e o romanticismo. Victor Hugo. O artista romántico</p> <p>7.4. O romanticismo alemán.</p> <p>7.5. O teatro e a cidade. O teatro burgués</p> <p>7.6. Os <i>antimodernos</i>. Baudelaire. Os prerrafaelistas</p> <p>7.7. A irrupción na arte da problemática social</p> <p>7.8 Zola e o naturalismo</p> <p>7.9. Wagner e o wagnerismo. Orixes da estética simbolista</p> <p>7.10. Schopenhauer. Kierkegaard</p> <p>7.11. As ideas estéticas de Nietzsche</p>	
8. 1886-1916	<p>8.1. De Antoine a Dadá. Tres décadas decisivas</p> <p>8.2 Os teatros libres.</p> <p>8.3 Naturalismo e simbolismo. A arte e o teatro en busca da Verdade</p> <p>8.4. A pegada estética dos <i>pensadores da sospeita</i>: Marx, Nietzsche, Freud</p> <p>8.5. O fenómeno vangardista e a aceleración da dinámica estética.</p> <p>8.6. Panorama da renovación teatral. Estilización, deshumanización, reateatralización. Appia, Craig, Meyerhold. O cine.</p> <p>8.7. A Primeira Guerra Mundial: a fin dun mundo</p>	10
9. 1916-1945	<p>9.1 A Revolución rusa e as súas consecuencias estéticas</p> <p>9. 2 A Europa de entreguerras. A arte na sociedade de masas. Walter Benjamin</p> <p>9.3. Teatro político. A arte como medio revolucionario. A Alemania de Weimar. O teatro popular en Francia</p> <p>9.4. Estética e nihilismo. Dadá</p> <p>9.5. Surrealismo, a outra revolución.</p> <p>9.6. Brecht e Artaud</p>	10
10. Despois da guerra	<p>10.1 Consecuencias da Segunda Guerra Mundial. De París a Nova York.</p> <p>10.2. Principais correntes da estética no S. XX: formalismo, estética analítica, marxismo. A hermenéutica e a estética da recepción.</p> <p>10.4. Existencialismo e absurdo. Pensamento trágico, pesimismo estético</p> <p>10.5. Democratización cultural e institucionalización teatral. A idade de ouro do teatro público.</p> <p>10.6. Sociedade de consumo e malestar cultural. Alta cultura e cultura de masas.</p> <p>10.7. Os anos 60. Accións, happenings, performances. O Living Theatre e outras experiencias da contracultura. Latinoamérica: novas escenas, novas propostas.</p> <p>10.8. Panorámica xeral das tendencias culturais, artísticas e teatrais desde 1980. A posmodernidade. Eclecticismo, ironía e mercado. A <i>French Theory</i>. Estetización difusa.</p>	10
TOTAL SESIÓNS		75

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE

Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introductorias	2		2
Exposición maxistral	18		18

Exposición práctico-teórica	20		20
Práctica individual	6	60	66
Práctica colectiva	6		6
Actividades complementarias		15	15
Titorías individuais	6		6
Titorías de grupo	6		6
Actividades de avaliación. Probas	5		5
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras	5		5
Actividades de avaliación. Revisión	1		1
TOTAL	%		
PORCENTAXE	%		

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXIAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE

Actividades	Descrición
Descrición	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e a reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Sesión maxistral	Exposición por parte do/a docente dos contidos da materia obxecto de estudo. Bases teóricas e directrices dos traballos a desenvolver polo alumnado.
Exposición teórico-práctica	Análise de obras artísticas por parte do/a docente, con apoio de documentación visual e coa participación activa do alumnado.
Exercicios de aula	Individuais e colectivos. Análise na aula de obras artísticas por parte do alumnado
Saídas de estudos	Visitas a exposicións e outros actos relacionados coa materia
Análise de documentos	Análise e comentario conxunto na aula de textos escritos e materiais audiovisuais sobre a materia
Traballos titorizados	Traballos a desenvolver polo alumnado, individualmente ou en grupos de dous.
Exposición de traballos	Exposición na aula dos traballos do cadrimestre
Titorías de grupo	Titorías coa participación do alumnado para aclaracións sobre os traballos ou os contidos da materia
Titorías individuais	Titorías individuais para aclaracións e orientación sobre materiais bibliográficos en relación cos traballos e coa materia.

7. ATENCIÓN PERSONALIZADA

Seguimento	Farase un seguimento personalizado integrado no traballo conxunto do grupo, facendo unha análise de cada caso específico e resolvéndoo do xeito máis acaído. <i>Titoría presencial:</i> O alumnado ten un período de atención personalizada en horario non lectivo.
Orientación	Orientación respecto ás dúbidas e inqedanzas que xurdan en cada caso. <i>Titoría electrónica:</i> O alumnado pode manter contacto permanente co profesor a través do correo electrónico.

8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN

8.1 Avaliación ordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	descrición	

XUNTA
DE GALICIA

ESCOLA SUPERIOR DE
ARTE DRAMÁTICA
DE GALICIA

esadg

Proba escrita.	T1, T2,T3, T4, T8, T11, T12, T17 X1, X3, X 5, X6, X8 EE1, EE5, EE6	80%
Asistencia, participación, implicación e traballos de aula	T1, T2,T3, T4, T8, T11, T12, T17 X1, X3, X 5, X6, X8 EE1, EE5, EE6	20%

8.2. Avaliación extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	descrición	
Proba escrita.	T1, T2,T3, T4, T8, T11, T12, T17 X1, X3, X 5, X6, X8 EE1, EE5, EE6	100%
8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	descrición	
Proba escrita	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T12,T15, T16, T17, X1, X3, X5, X6, EE1, EE5, EE6	100%
9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS		
<p>Referencias básicas</p> <p>ARISTÓTELES (1999): <i>Poética</i>. A Coruña, Universidade da Coruña.</p> <p>ARISTÓTELES/HORACIO (2003): <i>Artes Poéticas</i>. Madrid, Visor</p> <p>BOZAL, V.,ed. (2000): <i>Historia de las ideas estéticas y las teorías artísticas contemporáneas</i>. 2 volumes. Madrid, Visor.</p> <p>BRAUN, E (1992): <i>El director y la escena. Del naturalismo a Grotowski</i>. Buenos Aires, 1992. Ed. Galerna</p> <p>JIMÉNEZ, M. (1999): <i>¿Qué es la estética?</i> Barcelona, Idea Books</p> <p>LISSMANN, K.P (2006): <i>Filosofía del arte moderno</i>. Barcelona, Herder.</p> <p>SÁNCHEZ, J.A., ed. (1999): <i>La escena moderna</i>. Madrid, Akal</p> <p>SUGGERS, A. (2010): <i>Teatro occidental. Unha historia teatral desde a escenografía</i>. Vigo, Galaxia</p> <p>TATARKIEWICZ, W. (1991): <i>Historia de la Estética</i>. 3 volúmenes. Madrid, Akal</p> <p>TATARKIEWICZ, W. (2002): <i>Historia de seis ideas: arte, belleza, forma, creatividad, mimesis, experiencia estética</i>. Madrid, Tecnos/Alianza.</p>		
10. OBSERVACIONS / RECOMENDACIONS		

XUNTA
DE GALICIA

ESCOLA SUPERIOR DE
ARTE DRAMÁTICA
DE GALICIA

esadg

